

OBČAN

GLASILO OBČINE DESTRIČNIK • september 2020
številka 8 (229) • leto XXV • tiskovina

NOVO ŠOLSKO LETO OB ZDRAVSTVENIH UKREPIH, ZAGOTOVO ENO IZMED NAJBOLJ NENAVADNIH DOSLEJ

Za nami je že prvi šolski dan, ki je bil drugačen od preteklih let, kakor bo drugačno novo šolsko leto, saj bomo morali vsi vsaj nekaj časa upoštevati priporočila za omejevanje širjenja koronavirusa. Kljub vsem prilagoditvam smo se v naših dveh šolah potrudili, da je bil prvi šolski dan bolj slavnosten od običajnih šolskih dni, da smo v šolskih telovadnicah sprejeli starše prvošolčkov in da smo vsi skupaj začutili utrip ter radost ob ponovnem srečanju v šoli.

Pouk smo v šolskem letu 2020/2021 pričeli izvajati po t. i. modelu B-OŠ, kar pomeni, da ob upoštevanju priporočil NIJZ in z določenimi omejitvami ter prilagoditvami pouk obiskujejo vsi učenci. Na matični šoli v Destrniku in podružnični šoli v Trnovski vasi imamo skupaj 20 oddelkov, 4,5 oddelka podaljšanega bivanja in 2 oddelka jutranjega varstva za učence 1. razreda. Kljub temu, da vzgojno-izobraževalni proces poteka v izjemnih razmerah in kot kaže, bo moralo izvajanje na tak način potekati vsaj še nekaj časa, morda do konca letošnjega šolskega leta, smo uspeli v obeh šolah organizirati nadstandardna oddelka jutranjega varstva za učence od 2. do 4. razreda, ki ga izvajamo od 6.30 naprej. Na tem mestu gre zahvala tudi obema občinama, ki sta konstruktivno pristopili k reševanju tega problema.

V matični šoli izobražujemo 269 učencev v 14 oddelkih, od tega je 21 prvošolčkov. V PŠ Trnovska vas se v 6 oddelkih izobražuje 97 učencev, od tega 16 v prvem razredu. V obeh vrtcih imamo 9 skupin, eno več kot v lanskem šolskem letu. V Vrtcu pri OŠ Destrnik imamo 6 skupin, v katerih je 99 otrok. Vrtec pri PŠ Trnovska vas pa obiskuje 52 otrok, ki so v 3 skupinah.

Poudariti velja, da se naš JVIZ OŠ Destrnik-Trnovska vas na spremenjene okoliščine odziva v skladu z usmeritvami in navodili MIZŠ oz. stroke, ki smo jih vrtci in šole dolžni spoštovati. Zaposleni v šolah in vrtcih smo se ponovno znašli v situaciji, ko število okužb z novim koronavirusom v RS narašča. V tej situaciji je, v prvi vrsti, naša največja skrb, da vsi ostanemo zdravi, da ne bo potrebno zapirati posameznih oddelkov oz. cele šole, ter takoj ob tem izvajanje kakovostnega vzgojno-pedagoškega dela. V letošnji poslanici ob začetku novega šolskega leta je ministrica prof. dr. Simona Kustec izpostavila zaupanje. Tudi vseh 82 delavcev našega zavoda ga izpostavlja, saj je naša največja skrb, da vzgojno-izobraževalni proces izvajamo tako, da zasledujemo največjo možno mero koristi vsakega in vseh otrok. Zaupanje s strani staršev bo potrebovalo 43 stro-

kovnih delavcev (učiteljev in pedagogov), 22 vzgojiteljic in pomočnic vzgojiteljic, 18 nepedagoških delavcev (od organizatorke šolske prehrane, preko računovodkinje, tajnic, hišnikov, kuharic in pomočnic kuharic do čistilk).

V naših šolah in vrtcih smo vzgojno-izobraževalni proces prilagodili s Protokolom in načrtom aktivnosti vzgoje in izobraževanja v razmerah, povezanih s koronavirusom, ki je objavljen na spletni strani našega zavoda. Čeprav je vzgojni in učni proces prilagojen varnostnim zdravstvenim ter higienskim ukrepom, življenje naših otrok in osnovnošolcev poteka po bolj ali manj normalnih tirnicah. Zaposleni v naših dveh šolah in vrtcih pa se bomo trudili za dovolj družabnega stika, tako med otroki, ki obiskujejo vrtec, kakor tudi med učenci samimi ter učenci in učitelji.

Ob zagonu vzgojno-izobraževalnega procesa se moramo zahvaliti našim staršem za podporo, razumevanje, potrpežljivost in konstruktivno sodelovanje, saj je polemiziranje o ukrepih, ki so namenjeni omejevanju širjenja koronavirusa izgubljanje dragocene energije in časa. V naslednjih mesecih je namreč najbolj pomembno, da imamo v šolah čim več pedagoškega miru za zmanjševanje zaostanka iz šolanja na daljavo.

Največja želja zaposlenih v našem zavodu je, da bi se učenci učili v šoli in ne doma, na daljavo, da ne bo potrebno zapirati oddelkov vrtca in otrok ter zaposlenih pošiljati v karanteno. Zato smo pripravljene potrpeti s preventivnimi ukrepi in uresničevati poslanstvo učiteljskega in vzgojiteljskega poklica. Ne dvomimo, da nas ob tem ne bi podpirali in stali ob strani.

*Ravnatelj:
mag. Drago Skurjeni*

Članke za objavo v naslednji številki Občana je potrebno posredovati najkasneje do 22. 3. 2020, na elektronski naslov obcan.clanki@gmail.com

Izdajatelj: Občinski svet občine Destrnik

Uredništvo: Tadej Urbanija, Monika Hameršak, Tanja Hauptman, Tjaša Oman

Glasilo prejemajo vsa gospodinjstva v občini Destrnik brezplačno

OBČAN, Janežovski Vrh 42, 2253 Destrnik • Tel.: 02 761 92 50 • Fax.: 02 761 92 52 • E-pošta: obcan.clanki@gmail.com

Naklada: 950 kosov

Odgovorni urednik: Tadej Urbanija

Računalniška priprava in tisk: Grafična forma Hutter

»STANJE VARNOSTI V OBČINI JE STABILNO IN UGODNO« (kratek pogovor z vodjo policijskega okoliša Robertom Rojkom)

Z mesecem septembrom se na ceste vračajo šolarji, zato številne pristojne ustanove pozivajo k dodatni previdnosti udeležencev v prometu. Nekaj osnovnih napotkov glede varnosti v prometu in drugih temah, ki zadevajo vprašanje varnosti v občini, je z nami delil policist Robert Rojko.

Vodja policijskega okoliša, Robert Rojko, ki poleg Občine Destrnik obsega še občini Trnovska vas in Sveti Andraž v Slovenskih goricah, opravlja različne naloge. Med drugim je nosilec preventivnega dela in partnerskega sodelovanja z državljani na območju policijskega okoliša, kjer poskuša zagotavljati ugodne varnostne razmere, med katere spada tudi varnost v cestnem prometu. Slednja je v mesecu septembru, ko se v šole vračajo otroci, še posebej aktualna. Staršem ob novem šolskem letu svetuje, da v prihodnjih dneh čim več časa namenijo prometnovarnostni vzgoji otrok. Preverijo naj, kaj njihovi otroci znajo in zmorejo, ne le na šolski poti, ampak tudi na sprehodu, na kolesu ali v avtomobilu. Ob tem poudarja velik pomen zgleda staršev in drugih odraslih oseb, ki ga dajejo z lastnim ravnanjem, saj otroci najprej spoznavajo promet kot sopotniki odraslih oseb: »Pri prevozu ni dovolj, da starši otroke dosledno zavarujejo z varnostnimi pasovi, oziroma jih prevažajo zavarovane v ustreznih sedežih, temveč je pomembno, da se tudi sami vedno pripnejo!« Voznikom ob novem šolskem letu svetuje, da so kot udeleženci v prometu še posebej pozorni na otroke in njihovo nepredvidljivost. Predvsem prvošolčki še ne poznajo vseh nevarnosti, s katerimi se lahko srečajo na šolskih poteh in v vsakdanjem prometu. Prav tako učenci, ki se po dolgih počitnicah razigrani vračajo v šolske klopi, velikokrat niso pozorni na vedenje v prometu. Najmlajši tudi težko pravilno ocenijo hitrost ali oddaljenost avtomobila, zato poudarja, da moramo za njihovo varnost poskrbeti predvsem drugi: »Temu primerno naj vozniki prilagodijo način svoje vožnje. Še posebej naj bodo pozorni v bližini vrtcev, šol, ter krajev, kjer se morda otroci igrajo, npr. na ulicah, parkiriščih«

Glede širšega področja varnosti v občini ocenjuje, da je ta »stabilna in ugodna«. Med kaznivimi dejanji

izstopajo predvsem kazniva dejanja zoper premoženje, predvsem tatvine. Zadovoljiv je podatek, da je stopnja kriminalitete med mladimi nizka. Težje pa je oceniti različne oblike nasilja, predvsem nasilja v družini, saj je njihovo odiranje odvisno od prijave žrtev in očevidcev, ki pogosto zaradi strahu ali drugih razlogov molčijo. »Nasilje v družini smo v lanskem letu obravnavali v dveh primerih, vendar predvidevamo, da je teh kaznivih dejanj več. Pozivam občane in oškodovance, da omenjena kazniva dejanja prijavijo policiji, saj je vsako nasilje za nas nesprejemljivo in zoper tega nimamo tolerance,« med drugim poudarja Rojko, ki ga lahko sicer na občini, kjer ima pisarno, najdemo vsak ponedeljek med 9. in 13. uro. Če se kdo želi dogovoriti za srečanje z njim, lahko pokliče tudi na Policijsko postajo Ptuj in tam pusti svoje podatke.

Tadej Urbanija

VSEBINA

NOVO ŠOLSKO LETO OB ZDRAVSTVENIH UKREPIH, ZAGOTOVO ENO IZMED NAJBOLJ NENAVADNIH DOSLEJ	2	MURKOVA DOMAČIJA – SPOMIN Z DODANO VREDNOSTJO	9
STANJE VARNOSTI V OBČINI JE STABILNO IN UGODNO	3	PRIJELI SMO MOTIKE V ROKE	11
OBISK MINISTRA ČERNAČA	4	ŽETEV PŠENICE	11
OBČINSKI PROSTORI ŠE VEDNO DVIGUJEJO PRAH	5	DODATNA POJASNILA O TRGOVINI V DESTRNIKU IN POGODBENI POŠTI V TRGOVINI	12
UREJANJE CESTNE INFRASTRUKTURE V OBČINI	6	MERITVE HITROSTI S SAMODEJNO MERILNO NAPRAVO NA OBMOČJU OBČINE DESTRNIK	13
39. KMEČKI PRAZNIK MALO DRUGAČE	7	V SPOMIN	14
KNJIŽNICA IVANA POTRČA PTUJ BOGATEJŠA ŠE ZA DEL PISATELJEVE ZAPUŠČINE	8	PRAVILNO ORANJE KMETIJSKIH POVRŠIN OB JAVNIH CESTAH	15

OBISK MINISTRA ČERNAČA

V začetku meseca junija je Destrnik obiskal Zvonko Černač, minister brez resorja, pristojen za razvoj in evropsko kohezijsko politiko. »V občini Destrnik ponovno skrbimo za črpanje sredstev, ki jih zagotavljajo evropski strukturni skladi in Kohezijski sklad, kakor določa veljavni pravni red v Evropski uniji, zato smo bili obiska ministra zelo veseli«, pravi župan Franc Pukšič, pri čemer obžaluje, da so do leta 2018 prepuščili milijon sredstev sosednjim občinam, ki so imele izdelane projekte kolesarskih stez.

Na delovnem sestanku so predstavniki občinske uprave Černaču predstavili delovanje občine in nekaj razvojnih projektov. »V svoji predstavitvi sem povedal več o projektu Terme Gaja Janežovci, ki ima veljavno gradbeno dovoljenje. Ob že pridobljenem sklepu vlade o sofinanciranju imamo tudi slovenskega investitorja, kar pomeni, da pričakujemo še sklep za sofinanciranje iz evropskih sredstev«, opisuje Sandi Dolenc.

Darko Fras je ministru predstavil problematiko kolesarskih poti in poudaril: »Izjemnega pomena je izgradnja kolesarske ceste med Lenartom in Ptujem, saj bo občina lahko le v tem primeru izkoristila razvojna sredstva v višini cca. 400 tisoč evrov za kolesarsko pot na relaciji Janežovci – RO Jiršovci«.

Vodja projekta izgradnje vodovoda v osrednjih Slovenskih goricah, direktor OU Sv. Andraž v Slovenskih goricah in bivši direktor OU Destrnik Miran Čeh, je pojasnil pripravo projektne dokumentacije za sanacijo celotnega vodovodnega področja, katero je bilo sicer načrtovano že v prejšnji finančni perspektivi, vendar zaradi nepripravljene projektne dokumentacije prijava projekta ni bila mogoča. Prav tako je bilo govora o izgradnji geotermalne elektrarne na območju režijskega obrata, kjer je gradbena parcela in možnosti koriščenja toplote za rastlinjake.

»Sam sem predstavil možnost izgradnje doma za starejše v Zasadih. Gre za občinsko zemljišče v izmeri dveh hektarjev in je po prostorskem planu že opredeljeno«, pove župan in dodaja, da so ministra Černača seznanili tudi s problematiko izgradnje optike. »Problem predstavlja pomankanje interesa investitorjev, saj gre za ruralno področje in je višina investicije posledično zelo visoka, hkrati pa ni ekonomsko upravičena, vendar upamo, da bomo s pomočjo države ta problem ugodno rešili«, je pozitiven župan.

Minister Zvonko Černač je ob zaključku sestanka izrazil zadovoljstvo in prepričanje, da se bodo zastavljeni projekti izpeljali v doglednem času ter povedal, da je pozitivno presenečen nad elanom in zanosom delovanja občine ter obilico zastavljenih projektnih ciljev za tako majhen kraj. Župan mu odgovarja:

»Naša odgovornost je, da poskrbimo za kvaliteto življenja naših občanov in kvalitetna delovna mesta, saj bodo tako naši mladi občani in občanke ostali doma in poskrbeli zato, da bodo kmetijski in hriboviti deli podeželja urejeni in pokriti z investicijami v domače okolje in nenazadnje tako preprečili migriranje domačih ljudi v Ljubljano ozrioma preko meja v Avstijo«.

Špela Pokeržnik

OBČINSKI PROSTORI ŠE VEDNO DVIGUJEJO PRAH

Zaradi kreditov, neplačanih računov in sodne poravnave, ki jo je sodišču predlagal bivši župan dva dni po izgubljenih volitvah.

Še vedno se slišijo takšne in drugačne debate na temo občinskih prostorov in prodaji le-teh. Pri tem je jasno, da je lansko jesen občinski svet občine Destrnik s svetniki Najprej naprej Destrnik sprejel odločitev o prodaji, saj bo le v tem primeru lahko pokril dolgove v višini 380 tisoč evrov in hkrati ugodno razrešiti sporno milijonsko sodno poravnavo s strani bivšega župana gospoda Vladimirja Vindiša, ki je bila 20. novembra 2018 predložena sodišču.

Župan Franc Pukšič ne želi ponovno odpirati že predelanih tem in dilem, saj energijo raje usmerja v razvoj občine v prihodnosti, na neresnična javna mnjenja, ki se širijo med občani in občankami odgovarja: »Vsi smo vedeli, da je za normalno delovanje naše občine v prihodnosti potrebno zakrpati globoke luknje, ki so nastale v obdobju prejšnjega vodstva. Bili smo seznanjeni da sodno poravnavo mora občina pokriti iz lastnih sredstev in prodajo lastnega premoženja. Grozila nam je celo prisilna uprava države, v kolikor bi prišlo do blokade računa in nezmožnosti delovanja občine. Za nakup teh novih občinskih prostorov je občina, na čelu z bivšim županom, leta 2013 najela kredit v vrednosti 1.260.000,00 evrov, pa kljub temu ni kupila prostorov. Za nakup se je bivše vodstvo odločilo šele po vloženi tožbi in tri leta

kasneje. Računsko sodišče je v reviziji za leto 2017 izdalo NEGATIVNO mnenje, kar pomeni, da je bilo poslovanje v neskladju z zakonodajo in proračunom, saj je župan Vladimir Vindiš prerasporejal sredstva v neskladju z odlokom« je jasen župan Pukšič in pove, da je bil celo pripravljen zastaviti svojo lastno hišo, za reševanje finančnega stanja v lanskem letu, zato mu ne more nihče, še najmanj pa tisti, ki so sokrivi za nastalo situacijo očitati, da ne ravna kot skrben gospodar skupaj s svetniško ekipo Najprej naprej Destrnik.

Župan je posebej poudaril, da smo lahko izredno veseli, da je podjetje Doxakey prav to stavbo izbralo za njihovo poslovno okolje. »Ob prodaji prve polovice prostorov je dogovorjeno, da na željo in potrebo razvoja podjetja Doxakey izpeljemo še odkup preostalih prostorov.«

V Destrniku se na to temo veliko šušlja in postavljajo se mnoga vprašanja. Med drugim o tem, kaj bo občina storila z sredstvi od prodaje, župan pa odgovarja takole: »Največji del sredstev od prodaje prostorov bo namenjen ureditvi pokopališča, kjer ne razpolagamo z grobnimi polji, nimamo žarnih grobov. Po več kot dvajsetih letih od izgradnje bo potrebna tudi rekonstrukcija mrliške vežice ter izgradnja

strehe nad večjim delom ploščadi. Prav tako pa je nujno potrebno urediti pot za pogrebni sprevod znotraj pokopališča in ne po lokalni cesti.« V občini smo hendikepirani tudi glede parkirišč, zato je v predlogu rebalansa odkup stare občinske stavbe, za katero bomo plačali 25 procentov manjši znesek od takrat prodanega. Pri tem poudarja, da so v predvolilnem programu dali obljubo o povrnitvi pisarne upravne enote, pisarni policije (zdaj deluje samo dve uri na teden) in nenazadnje želijo izboljšati tudi pogoje občanom pri obisku pošte, kjer prednost predstavlja izvajanje poštnih storitev v stari občinski stavbi pri čemer se s spremembo lokacije strinja tudi gospod Plohl. Pošta je še vedno lastnica prostorov, v stari občinski stavbi.

»Pri stari občinski stavbi imamo namen dograditi prostor za arhivo, ker je sedaj nimamo in jo po predpisih moramo zagotoviti. Občini Destrnik se je edini v Republiki Sloveniji, skupaj z še osmimi državami EU uspelo prijaviti na projekt STRIDE v okviru pametne vasi, kar bo omogočilo sredstva v višini 70 tisoč evrov, s katerimi bomo uredili staro občinsko stavbo in jo naredili energijsko nično, torej samooskrbno«, pojasnjuje Pukšič.

S ponosom pove tudi, da bo v kratkem javni razpis za podelitev stavbne pravice investitorju za dom starejših občanov v Zasadih in pridobitev koncesije. »Bilo je težko in dolgotrajno, a nam je vendarle uspelo pridbiti investitorja. Vztrajno rišemo kljukice nad zastavljenimi cilji in obljubami, ki so bile na našem volilnem programu-hvala vam, ki Destrnik ponovno peljete v smeri napredka in razvoja.

Na tem mestu želim pojasniti tudi zadevo v zvezi z domom za kegljanje pri upokojencih. Januarja letos je bila izdana odločba s strani inšpektorja za okolje in prostor, da se mora v roku 120 dni prenehati uporaba objekta za kegljanje, ker je bil narejen v nasprotju s projektom in brez izbranega izvajalca, kar je v nasprotju z javnim naročanjem. Nekaj dni kasneje je bila izdana tudi odločba o odstranitvi nadstreška v roku šestih mesecev, saj je le-ta bil zgrajen na črno, brez dokumentacije. Odgovornost za nelegalno in črno gradnjo nosi izključno bivša direktorica Darinka Ratajc in soodgovornost Branko Goričan, stroške pa žal pokriva občinski proračun - torej mi vsi. Z nadčloveškimi naporami nam je meseca julija uspelo pridobiti odločbo upravne enote, kjer so zapisali, da je objekt legaliziran in ima uporabno dovoljenje v skladu z grabenim zakonom. Ob tej priložnosti izrekam vsem upokojencem, ki so vložili veliko truda v izgradnjo, čestitko«.

Kljub nepravilnostim, ki jih je v preteklosti naredilo vodstvo občine je župan Franc Pukšič, skupaj s svetniki Najprej naprej Destrnik in predstavniki občinske uprave uspel odključati tudi rešitev za ta problem, kar ga izjemno veseli: »Ponovno ponavljam, da je tukaj nastalo preko 4600 evrov dodatnih stroškov in če jih bodo akterja, zgoraj omenjena vrnila v občinski proračun, bomo upokojence odpeljali na zaslužen izlet. Seveda pa, ob pridobitvi zgoraj omenjene odločbe, pričakujemo povabilo na kakšen otvoritveni piknik s strani vodstva upokojencev, na katerega se bomo z vesljem odzvali«.

Špela Pokeržnik

UREJANJE CESTNE INFRASTRUKTURE V OBČINI

V Občini Destrnik se pričinja rekonstrukcija nekaterih kritičnih cestnih odsekov, ki jo bo izvedlo podjetje Asfalti Ptuj. Poleg tega potekajo tudi druga vzdrževalna dela cestne infrastrukture.

Cestna infrastruktura v občini je na marsikaterem odseku v slabem stanju in zato nujno potrebna rekonstrukcije. S tem namenom je občina 30. 7. 2020 podpisala pogodbo s podjetjem Asfalti Ptuj, ki bo izvedlo rekonstrukcijo petih najbolj kritičnih odsekov občinskih cest. Dela bodo predvidoma končana do konca septembra.

Skupno bodo obnovili 1.885 metrov cest v petih vaseh, ki so v tem trenutku najbolj potrebne obnove. Preplastitev z rekonstrukcijo bodo tako izvedli v naseljih Placar, Ločki Vrh, Strmec, Drstelja in Gomilci. Najdaljša odseka, ki ju bodo rekonstruirali, sta na

Drstelji (relacija Stajnko-Čeh-jez, 630 metrov dolg odsek) ter v Strmcu med Kocmutovimi in Malekovimi, dolg 629 metrov. V Gomilcih bodo asfaltirali cestni odsek Fric-Pukšič, dolg 209 metrov, v Ločkem Vrhu pa 180 metrov dolg odsek Kos-Pukšič.

V Placarju je poleg 197 metrov novega asfalta na odseku Holc-Kumer predvidena tudi obnova opornega zidu. Cena investicije je 170.975 EUR. V občini so sicer že maja pričeli s kopanjem obcestnih jarkov. Očiščenih jih je bilo okrog 13 kilometrov, dela pa so se zaključila sredi julija. Poleg opisanega potekajo tudi redna vzdrževalna dela, kot so košnja, čiščenje in utrjevanje bankin, do konca leta pa je predvideno še gramoziranje makedamskih cest.

Tadej Urbanija

39. KMEČKI PRAZNIK MALO DRUGAČE

V nedeljo, 23. avgusta, naj bi se v Destniku tradicionalno odvijal 39. kmečki praznik. Ker teče letos naše življenje nekoliko drugače, kot smo vajeni, člani društva niso predstavljali starih kmečkih običajev in opravil, saj so se tako izognili prevelikemu številu ljudi na prizorišču.

Po sestankovanjih in dilemah, kaj narediti, da dogodka vseeno ne bi popolnoma odpovedali, je društvo izvedlo le najslajši del kmečkega praznika. Marljive članice so pekle gibanice in krapce, pri logistiki pa so pomagali ostali člani društva. Ideja se je izkazala kot izvrstna, saj je bil začetni strah, da dogodek ni dovolj oglaševan, odveč. »Društvene gospodinje« so svoje delo opravile z odliko, saj so spekle okrog 100 gibanic in krapcev ter jih prodale obiskovalcem od blizu in daleč. Za pečene dobrote so člani društva sprejemali prednaročila. Niso pa pustili lačnih niti tistih, ki so spregledali, da je bilo

hrano potrebno prej naročiti. Sicer je bilo potrebno na gibanice in krapce zaradi priporočil NIJZ čakati nekoliko, a slednje vsekakor ni bilo zaman. Turisti se zato vsem zahvaljujejo za potrpežljivost.

Člani društva so v nedeljo okoli druge ure skupaj z županom in podžupanom postavili klopotec, ki simbolično nakazuje, da jesen in trgatve že trkajo na vrata.

Predsednik društva, Ivan Hauptman, je bil z izpeljanim dogodkom zelo zadovoljen, člani društva pa veseli in hkrati ponosni, da so kljub drugačnim časom uspeli vsaj malo razvedriti in nahraniti lačna usta, hkrati pa v to posebno leto vnesti malce nostalgije po starih časih, po katerih se nam mnogim najbrž letos kar malce toži.

Člani društva optimistično zrejo v prihodnost in verjamejo, da bo 40. kmečki praznik izpeljan, kakor smo ga bili vajeni pretekla leta.

*Besedilo in fotografija:
Tanja Hauptman*

KNJIŽNICA IVANA POTRČA PTUJ BOGATEJŠA ŠE ZA DEL PISATELJEVE ZAPUŠČINE

Konec meseca julija smo v knjižnici prejeli še en del pisateljeve bogate zapuščine, ki nam jo je podarila njegova hči Marjetica Potrč. Donacija vsebuje štiri lovorjeve vence, ki jih je pisatelj prejel ob premierah v letu 1968 na Ptuj in Mariboru ob uprizoritvi dramskega dela Kreflova kmetija. Prejeli smo tudi dva izvoda scenarija oz. snemalne knjige Potrčevega dela Zločin, ki ju je v hrvaščini napisal France Štiglic. Poleg omenjenega gradiva smo prejeli še več pisateljevih rokopisov, tipkopisov in različno korespondenco.

Zapuščina pisatelja Ivana Potrča je posebna zbirka v Domoznanskem oddelku Knjižnice Ivana Potrča Ptuj. Leta 1998 jo je naši knjižnici podarila njegova soproga Branka Jurca, predal pa sin Matjaž. Zbirka je takrat štela 2.292 knjižnih enot, ki smo jih obdelali v sistemu COBISS, prejeli pa smo še pisateljevo korespondenco, ki je bila popisana in shranjena v 11 arhivskih škatlah. V letu 2007 smo ob ureditvi zbirke izdali monografijo z naslovom Zapuščina Ivana Potrča v ptujski knjižnici.

Leta 2012 je sin Matjaž Potrč podaril še del pisateljeve zapuščine. Zbirka se je tako obogatila in dopolnila za 489 knjižnih enot ter 10 arhivskih škatel rokopisov, tipkopisov, revijalnih objav, plaket, priznanj in odličij. Knjižno gradivo smo obdelali v sistemu COBISS in ga dodali k že obstoječi zbirki. Korespondenčno gradivo smo popisali in shranili v arhivske škatle.

Leto 2013 je bilo jubilejno. V Knjižnici Ivana Potrča Ptuj smo namreč praznovali stoletnico pisateljevega rojstva in dvajseto obletnico poimenovanja knjižnice po njem. V mesecu januarju smo skupaj z društvom Zreli vedež in Planinskim društvom Ptuj organizirali tradicionalni pohod po Potrčevi poti. V knjižnici smo pripravili razstavo pisateljevih rokopisov in tipkopisov, ki smo jih prejeli leta 2012. Izdali smo monografijo Zapuščina Ivana Potrča v ptujski knjižnici. 2. maja smo v sodelovanju s Filozofsko fakulteto Maribor (Oddelkom za slovanske jezike in književnosti) ter Slavističnim društvom Maribor pripravili simpozij z naslovom Aktualnost in živost Potrčevega opusa danes. Po simpoziju

so prispevki izšli v tematski številki Časopisa za zgodovino in narodopisje, ki je bila v celoti posvečena pisatelju. Oktobra smo izdali monografijo Priznanja, plakete in odličja iz zapuščine pisatelja Ivana Potrča ter pripravili razstavo.

V zadnji donaciji iz leta 2020 najdemo tipkopis in rokopisne liste Potrčevega scenarija novele Gorice, tipkopis romana Zločin ter tipkopise in rokopise romana Srečanje, novele Kvantiteta in kvaliteta ter dramskih del Krefli, Lacko in Krefli. Prejeli smo različno korespondenco med pisateljem ter Slovensko akademijo znanosti in umetnosti, korespondenco iz leta 1945 in rokopise kratkih novel iz časa, ko je bil pisatelj zaprt v koncentracijskem taborišču Mauthausen.

Popisani tipkopisi in nekaj rokopisov predstavljajo vpogled v bogat opus pisatelja. V tridesetih letih prejšnjega stoletja je svoj pogled na življenje izražal z izrazito socialno protestniško literaturo, ki zajema dramatik in prozo. Opisoval je težko življenje kopačev, želarjev, kočarjev, viničarjev in dninarjev Ptujkega polja, Haloz ter Slovenskih goric. Malo je pisateljev, ki bi jih domači kraj tako zaznamoval, kot je prav Potrča. Bil je dvakratni prejemnik Prešernove nagrade. Prvič jo je prejel leta 1947 za dramsko delo Kreflova kmetija in drugič leta 1955 za roman Na kmetih. Po romanu je bil 1970. leta izdelan scenarij za film, poimenovan Rdeče klasje.

Pisatelj Ivan Potrč, vodilni predstavnik socialnega realizma pri nas, se je uveljavil kot pripovednik in dramatik. Doživetje rodne pokrajine, okolice, kjer je prevladoval siromašen kmečki proletariat v

Z desne Marjetica Potrč in Božena Kmetec - Friedl, foto: Mira Petrovič

veliki materialni in duhovni stiski, boji za vsakdanje preživetje, trdokmečko delo in vsekrivice so oblikovali značaj pisatelja Ivana Potrča ter močno vplivali na njegovo literarno delo. Mladostna spoznanja so postala temelj njegovega pisateljevanja, lastna življenjska občutja pa so prisotna v njegovem delu in mu dajejo pečat izrazite izpovednosti. Pred vojno so nastajale realistične novele kočarjev, želarjev, kopačev s Ptujskega polja, Haloz in Slovenskih goric. Med vojno je nastala pretresljiva taboriščna novela Podoba Slave Klavore, povojna tema pa družbeni in moralni spopadi na vasi v delu Svet na Kajžarju ter najboljšejnem romanu Na kmetih. Z novelo Zločin je posegel v zgodovino Komunistične partije. Z novelami Na verne duše, Onkraj zarje, Ko smo se ženili in drugimi pa se je povrnil k svoji mladosti, med svoje ljudi, k prvinam, ki jim je bil kot pisatelj zvest vse življenje in so izoblikovali njegov življenjski ter umetniški slog, porojen iz upora zoper »nesmilečno življenje«.

Če se danes ozremo na njegovo literarno zapuščino, ne moremo mimo dejstva, da je bil poleg vodilnega pisca socialnega realizma tudi

največkrat nagrajeni slovenski pisatelj svojega časa. Med najpomembnejša priznanja in nagrade sodi najvišje državno priznanje AVNOJ, ki ga je prejel leta 1984. Istega leta je prejel zlato odličje in posebno priznanje, ki mu ju je podelilo Društvo novinarjev Slovenije, Prešernova družba ga je istega leta izvolila za častnega člana. Slovenska akademija znanosti in umetnosti ga je leta 1983 imenovala za svojega rednega člana. Za častnega občana mesta Ptuj je bil imenovan leta 1984. Omenili smo le nekatere nagrade in priznanja, vseh je preko štirideset, ki jih je knjižnica prejela v dar v letu 2012. Najnovejša donacija pa nam razkriva do sedaj manj poznani, a zelo bogati del življenja pisatelja Ivana Potrča.

Opisana knjižna zapuščina je danes predstavljena v drugem nadstropju, v spominski sobi pisatelja Ivana Potrča, ki je tudi čitalnica za študirajočo mladino, medtem ko je korespondenca shranjena v prostorih Domoznanskega oddelka. Celotna zapuščina je tako dostopna uporabnikom za preučevanje življenja in del pisatelja Ivana Potrča.

Božena Kmetec - Friedl

Ivan Potrč: Lacko in Krefli, drama, rokopis

MURKOVA DOMAČIJA – SPOMIN Z DODANO VREDNOSTJO

Na sončen poletni petkov popoldan sem obiskala g. Janeza Ivana Žumra, ki na Drstelji 13 ohranja spomin na slavista in etnologa dr. Matijo Murka. Občina Destrnik je pred 10 leti tukaj postavila spominsko ploščo, ki sta jo takrat odkrila Janez Žumer in župan Franc Pukšič.

Na Murkovi domačiji, ki je pred 60 leti pogorela, danes živi g. Žumer. Slednji se je tudi zaradi raznih pobud odločil v sklopu domačije urediti spominsko sobo. Povedal je, da domačijo že 20 let obiskujejo pohodniki, ki začnejo svoj novoletni pohod na dvorišču Knjižnice Ivana Potrča Ptuj ter se nato podajo po Potrčevi in Murkovi poti. Tudi na njihovo pobudo se je odločil, da bo – čeprav nima družinske povezave z Murkovo družino – pričel z ohranjanjem spomina nanj.

G. Žumer je 40 let živel v tujini, zato se še toliko bolj zaveda, kako pomembno je ceniti in ohranjati spomin na domovino ter ljudi, med katerimi smo se rodili in odraščali. V sobi spominov se tako skriva mnogo starih predmetov, ki jih g. Žumer zbira že leta. Občudujemo lahko staro posteljo, omaro, z žametom prevlečeno majhno sedežno garnituro, mize, lončene predmete, stare gospodinjske aparate, likalnik, kolovrat, staro uro ... V sobi je tudi spominska ploščica ter fotografije in članki, ki jih je vsa

ta leta skrbno zbiral. Zbirka se nadaljuje tudi zunaj sobe, saj je na hodniku razstavljenih še precej predmetov iz preteklosti. Ko se po stopnicah spustimo v klet, tam presenetijo stari hrastovi sodi, ki so danes vse redkeje ohranjeni. V kleti hrani tudi skrbno arhivirano zbirko vin. Doživetje pa se tukaj ne konča, saj se za hišo skriva čudovit park z ribnikom in izbranimi predmeti, vrednimi ogleda. Med njimi velja izpostaviti 100 let star voz, ki ga je dobil v dar od otrok. Zraven stare kosilnice ter ličnega kolesa lahko občudujemo tudi raznolika cvetlična in zelenjavna drevesa. Omislil si je tudi poseben prostor za žabe, na

sprehodu pa se nama je pridružila domača mačka. Pot po domačiji sva zaključila pred spominsko ploščo, ki se nahaja na sprednji strani hiše. Tja jo je skupaj z destrniško občino postavilo Slovensko etnografsko društvo.

Od 10. februarja 1861, ko se je rodil dr. Matija Murko, je minilo že 159 let. Svet se je v vseh teh letih precej spremenil. Napredovala je tehnika in živimo v hitrem tempu, ki nam včasih ne dopušča, da se za trenutek ustavimo in spomnimo na ljudi, vredne spomina in omembe. Na obisku pri g. Žumru sem doživela prav to. Čas se je vsaj za hip ustavil in me spomnil na jezik, opravila in vrednote, ki so mi jih privzgojili ter me jih učili stari starši in starši.

Žumrova domačija je vredna obiska, saj ohranja spomin na našo preteklost in kulturno dediščino, na kateri moramo biti ponosni.

*Besedilo in fotografija:
Tanja Hauptman*

PRIJELI SMO MOTIKE V ROKE

V Društvu kmetič Destrnik so budno spremljali rastline, ki so jih posadili na njivo v Janežovcih. Koruza, buče, fižol in sončnice so kmalu pričeli kukati iz zemlje, zato so veselo opazovali njihovo rast. Vsako leto pa ji na njivi nekaj preseneti in tudi letos je bilo tako. Tokrat se z rastlinami pričeli mastiti bramorji, polži in uši, vendar vseeno upajo, da večina pridelka ostane za nas.

»Letos smo pripravili njivo za setev nekoliko drugače in naš trud se je obrestoval. Najprej smo travo, ki je pokukala iz zemlje, zmleli in počakali, da semena spet vzklijejo. Nato smo zemljo spet pobrali in šele takrat posadili semena. Na naše presenečenje je bilo na njivi zelo malo trave, tako da je bilo okopavanje prav prijetno. Da je potekalo še hitreje in lažje, smo na njivo pripeljali dva »rajsarja« in tako porezali travo med vrstami. Enajst kmetič se je postavilo v vrste in čez dobri dve uri je bilo delo opravljeno. Kakor vsako leto, smo se tudi letos dvakrat odpravili na njivo z motikami. Vendar letos zato, da smo okopavanje njive tudi posneli. Sedaj prepuščamo njivo v božje roke, naj lepo sije sonce in občasno dežuje, da bodo zrasli veliki koruzni klasi, buče in lepe sončnice. Upamo, da bo v koruzi ostalo tudi nekaj fižola, da ga bomo lahko KMETICE potrgale«, je povedala Elisabeta Fras.

Foto: Irena Gajšek

Članice Društva kmetič Destrnik so vesele, če jih krajani kdaj opazujejo med delom in ob tem obujajo spomine na tiste stare čase, ko so si ženske nadele rute in predpasnike, da obleka ni bila preveč umazana. Moški so si na glavo posadili klobuk in si nadeli modre predpasnike. »Lahko se kdaj tudi ustavite, lahko pripeljete svoje vnuke, za vas imamo kmetice vedno hladen špricar«, še zaključuje Frasova.

Elizabeta Fras

ŽETEV PŠENICE

Člani Društva kmetič Destrnik so se tudi letos srečali na tradicionalnem dogodku žetve pšenice, ki ga pripravljajo že vrsto let in tako ohranjajo kulturno dediščino naših prednikov. Zbrali so se na njivi članov društva Metke in Vlada Petroviča.

»Ob prihodu so nas pozdravile dežne kaplje, vendar se jih nismo ustrašili. Kar naenkrat je nato posijalo sonce, kot bi nas želelo povabiti med te čudovite zlate klase. Ob petju naših ljudskih pevk Urbančank smo se podali na njivo in postavili prve snope v »rastave«. Med delom smo veselo kramljali in obujali spomine na stare čase, ko so se žanice že zgodaj zjutraj podale na njivo ter žele. Takrat se nihče ni oziral na vročino in znojenje. Otroci so bos hodili po strnišču in pobrali vse klase, ki so padli na tla, ter jih povezali v pušlec in ga porinili v snop v rastavi«, opisuje Elisabeta Fras.

Hoja po strnišču je bila prava umetnost, tudi to so nekoč znali, da niso uničili obutve, ki so jo starši s težavo kupili. Prireditve se udeležila tudi mlajša generacija, na kar so v društvu posebej ponosni.

Foto: Irena Gajšek

Čeprav niso bosí pobirali pšeničnih klasov, so veselo tekali po njivi ter tako spoznava-
li delo dedkov in babic. »Danes se ob obilju
dobrin ne zavedamo, kako težko je bilo nekoč
priti do kruha. Prav težko in dolgotrajno delo
je pripomoglo, da so nekoč znali ceniti kruh in
so ga pojedli vsak košček, četudi je bil star in
trd«, se spominja Frasova.

Druženje so zaključili pri bogato pogrjnjeni
mizi ob petju in zvenu harmonike. Skupaj so
se veselili tudi častitljive starosti člana Ervina
in mu zaželeli še mnogo zdravih let.

Elizabetha Fras

Foto: Irena Gajšek

V članku v prejšnji številki *Občana* z naslovom *Ponovno odprtje redne poštne poslovalnice v Destrniku je vse manj verjetno* je prišlo do navedbe napačne informacije v zvezi z zaprtjem trgovine v občini, ki na veselje vseh ostaja odprta. Napačne informacije temeljijo na dopisu, ki je bil naslovljen na Pošto Slovenije 12. 2. 2020, za kar se g. Darku Plohl, lastniku trgovine Tuš Market Špic Destrnik, in vsem zaposlenim iskreno opravičujemo.

Uredništvo

DODATNA POJASNILA O TRGOVINI V DESTRIKU IN POGODBENI POŠTI V TRGOVINI

Najprej izrekam zahvalo g. Darku Plohl, lastniku trgovine Tuš Market Špic Destrnik, ki skupaj z odlično ekipo v zadovoljstvo naših občank in občanov izvrstno opravlja trgovsko dejavnost v Občini Destrnik.

Zahvala velja tudi celotni ekipi, ki je prevzela pogodbeno pošto, ko se je Pošta Slovenije odločila, da bo ukinila svojo poslovalnico v Destrniku. Žal tudi s strani bivšega vodstva občine ni bilo dovolj interesa, da bi jo obdržali.

V nekaterih zapisih je prišlo do napačne interpretacije v zvezi z enoto pošte in trgovino, zato se vsem prizadetim opravičujem. Nejasnosti izhajajo iz dopisa, ki je bil naslovljen na Pošto Slovenije 12. 2. 2020. Moja krivda je, da sem dopis sopodpisal, preden sem ga natančno prebral.

Po volitvah 2018 me je pričakal finančni, kadrovski in vsesplošni cunami, ki ga s težavo – pa vendarle po korakih – rešujemo skupaj s svetniki NaJprej Destrnik. Iskrena hvala svetnikom in občinski upravi.

V vseh mojih petih mandatih smo si prizadevali pridobiti investitorja, ki bi zgradil poslovni objekt s trgovino. Ko smo ga končno našli, bivše vodstvo ni upoštevalo podpisane predpogodbe, zato je bil

objekt prazen več kot dve leti. Zadeva se je zaključila letos, ko je morala Občina plačati 920.000,00 EUR sodne poravnave, ki jo je predlagal bivši župan Vladimir Vindiš 20. 11. 2018 in s tem breme prevzeli na novi občinski svet.

Seveda sem si in si bom prizadeval, da bi bila v bivši občinski stavbi ponovno enota Pošte Slovenije, ki tam že razpolaga s svojimi prostori. Enota bi delovala po delovnem času občinske uprave. Poleg tega si bomo prizadevali tudi za to, da bi z nakupom stare občinske stavbe ponovno pridobili pisarno upravne enote.

Podjetje Doxakey, ki je že lastnik velikega dela poslovne stavbe, v kateri je tudi trgovina, je izrazilo nameru za odkup vseh prostorov. Podjetje se že šest let ukvarja z avtomatizacijo industrijskih poslovnih procesov in izobraževanjem človeških virov za industrijske poklice prihodnosti. V Destrniku smo lahko veseli, da so se odločili za naše poslovno okolje.

Dogovorjeno je, da trgovina Tuš Market Špic Destrnik ostane v tej poslovni stavbi.

Zakaj je bivše vodstvo kupilo prostore nasproti gasilskega doma, ostaja neznanka. Sedaj iščemo investitorje (ki jih po covidu-19 na trgu ni veliko), da

zgradijo nov trgovsko-poslovni center s stanovanji. Če jih bomo pridobili in bodo zgradili novo trgovino, potem sem prvi, ki želi, da trgovina Tuš Market Špic ostane in nadaljuje s svojim odličnim delom v Destrniku. Trgovina bi lahko bila tudi pogodbeni partner Pošte Slovenije, spremenila bi se samo lokacija in delovni čas, enako kot to velja za Občino.

Drage občanke in občani, s tem dopisom želim preprečiti nadaljnje širjenje neresnic, ki jih zadnje leto in pol širijo tisti, ki so Destrnik pripeljali na rob propada.

Pustite nas, saj delamo dobro za vse, tudi za vas, ki nas neopravičeno blatite. Da znamo in zmoremo delati za vse, smo pokazali že v preteklosti, to dokazujemo tudi danes. Hvala Vam za zaupanje.

Besedilo je mnenje avtorja in ne izraža nujno stališče uredništva.

Župan Občine Destrnik
Franc Pukšič

Lastnik trgovine
Tuš Market Špic Destrnik
Darko Plohl

MERITVE HITROSTI S SAMODEJNO MERILNO NAPRAVO NA OBMOČJU OBČINE DESTRNIK

Zakon o pravilih cestnega prometa v 15. členu določa pristojnosti občinskih redarjev povezanih z ukrepi za varnost v cestnem prometu. Ena od teh pristojnosti in hkrati naloga občinskega redarstva je nadzor hitrosti vožnje s samodejno merilno napravo, ki podatke slikovno dokumentira.

Pri izmerjenih prekoračitvah hitrosti vožnje občinski redarji ne ustavljajo voznikov, ki so prekoračili s splošnim prometnim predpisom ali prometnim znakom omejeno hitrost vožnje.

V Občini Destrnik se je nadzor hitrosti vožnje s strani medobčinskega redarstva začel izvajati v drugi polovici aprila 2020.

Meritve se izvajajo v jutranjem času, v času prihoda otrok v šolo ali odhoda domov, ter v poznih popoldanskih urah, ko prihaja do občasnih višjih prekoračitev hitrosti vožnje tako na lokalnih cestah kot tudi na regionalnih cestah v naselju.

Osnovni cilj meritev hitrosti je umirjanje prometa, ter posledično izboljšati varnost najšibkejšim udeležencem v cestnem prometu, saj se sankcionirajo vozniki, ki v naselju kjer je omejitev 50 km/h, prekoračijo hitrost višjo od 63 km/h.

S postavitvijo samodejne merilne naprave želimo v sodelovanju s policijo, Svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu (SPVCP) Občine Destrnik in drugimi organi lokalne skupnosti zagotoviti umirjanje prometa predvsem v okolici osnovne šole in vrtca, na šolskih poteh, na cestah, kjer niso izgrajeni pločniki in na cestah kjer občani ugotavljajo pogoste prekoračitve hitrosti vožnje.

Nadzor se izvaja tudi na cestah oziroma odsekih cest, kjer so občani na občinsko upravo ali na SPV podali pobudo za umiritev hitrosti vožnje z izgradnjo hitrostne ovire, tako imenovanega »ležečega policaj«.

Medobčinsko redarstvo je prekrškovni organ občin ustanoviteljic in bo za ugotovljene prekoračitve hitrosti vožnje lastnikom vozila oziroma kršiteljem izdalo plačilni nalog s predpisano globo in izreklo stransko sankcijo predpisanega števila kazenskih točk. Globe za prekrške, ki jih izreče medobčinsko redarstvo so prihodek proračuna občine na območju katere je prekršek storjen.

Ker je osnovni cilj nadzora hitrosti vožnje umirjanje prometa na posameznih točkah ali odsekih cest, želimo, da se vsi občani aktivno vključijo ter s svojim mnenjem in pobudami pripomorejo k uspešnemu umirjanju prometa.

Zaskrbnjuječe je, da je analiza sedaj izmerjenih prehitrih voznikov pokazala, da so hitrosti na do sedaj merjenih mestih bile zelo velike.

V SPOMIN

*Nešteto sveč je že zgorelo,
nešteto rož je ovenelo ...
Življenja so se spremenila,
a naša srca te ne bodo pozabila.*

BOLEČ SPOMIN NA AVGUST 2016

**Jožef Gajšek
iz Vintarovcev 74, Destrnik**

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu.

Tvoji žena in hči z družino

*Je čas, ki da, in čas, ki vzame,
pravijo, da čas celi rane,
in je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.*

ZAHVALA

ob izgubi drage mame, babice, prababice in tašče

**Marije Čuš
iz Vintarovcev 11a, Destrnik**

Iskrena zahvala vsem, ki ste si vzeli čas in jo pospremili na njeni zadnji poti, nam izrekli sožalje ter darovali maše, cvetje in sveče. Posebna zahvala tudi g. župniku, pogrebni dejavnosti Almaja, d. o. o., pevcem, godbeniku, zastavonoši, Danilu za opravljeno molitev in gospe Andreji za besede slovesa.

Vsi tvoji, ki smo te imeli radi in smo te spoštovali

*Bil si dober in pošten,
zlato srce si imel,
vsakomur dobro si želel.
V duši vse nas zaboli,
ker te več med nami ni,
in ob misli nate se oko nam zarosi.
A spomin bo nate večno živ,
ko smo s tabo še srečni bili.*

V SPOMIN

10. septembra je minilo šest let,
odkar nas je za vedno zapustil naš predragi

**Frančišek Doklovič
iz Jiršovcev 48, Destrnik
(1934–2014)**

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu,
prižigate svečke in mu posvetite trenutek lepega spomina.

Hčerka Irena z družino

PRAVILNO ORANJE KMETIJSKIH POVRŠIN OB JAVNIH CESTAH

V jesenskih mesecih se ponovno pričnejo večja poljedelska opravila na njivah in poljih. Ker sta inšpekcijska in redarska služba v lanskem letu prejeli kar nekaj prijav v zvezi z nepravilnim oranjem, vam v nadaljevanju, z namenom preventivnega ukrepanja, predstavljamo kršitve zakonskih določb, posledice takega ravnanja in pravilen pristop k temu opravilu.

Inšpekcijska in redarska služba sta v spomladanskem času že opozarjala kršitelje, vendar le z opomini. Ker je bilo kršiteljev kar nekaj, ponovno opominjamo o pravilnem oranju površin ob javnih cestah.

Zakon o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 – odl. US, 46/15 in 10/18; v nadaljevanju: ZCes-1) v 4. točki drugega odstavka 5. člena določa: »Prepovedano je orati na razdalji manj kot 4 metre od roba cestnega sveta v pravokotni smeri na cesto ali na razdalji manj kot meter od roba cestnega sveta vzporedno s cesto.« Kršitev zgornjega člena pomeni prekršek, ki je sankcioniran v sedmem odstavku 5. člena ZCes-1 (posameznik se kaznuje z globo 1000 €) in osmem odstavku 5. člena ZCes-1 (pravna oseba se kaznuje z globo 4000 € in odgovorna oseba z globo 1000 €).

Pomen posameznih izrazov je določen v 2. členu ZCes-1 in je naslednji:

Cestni svet je zemljišče, katerega mejo na podlagi predpisov o projektiranju javnih cest določajo linije med skrajnimi točkami prečnega in vzdolžnega profila cestnega telesa, vključno z napravami za odvodnjavanje. Meja cestnega sveta poteka največ 2 metra od linij skrajnih točk, vključno z napravami za odvodnjavanje.

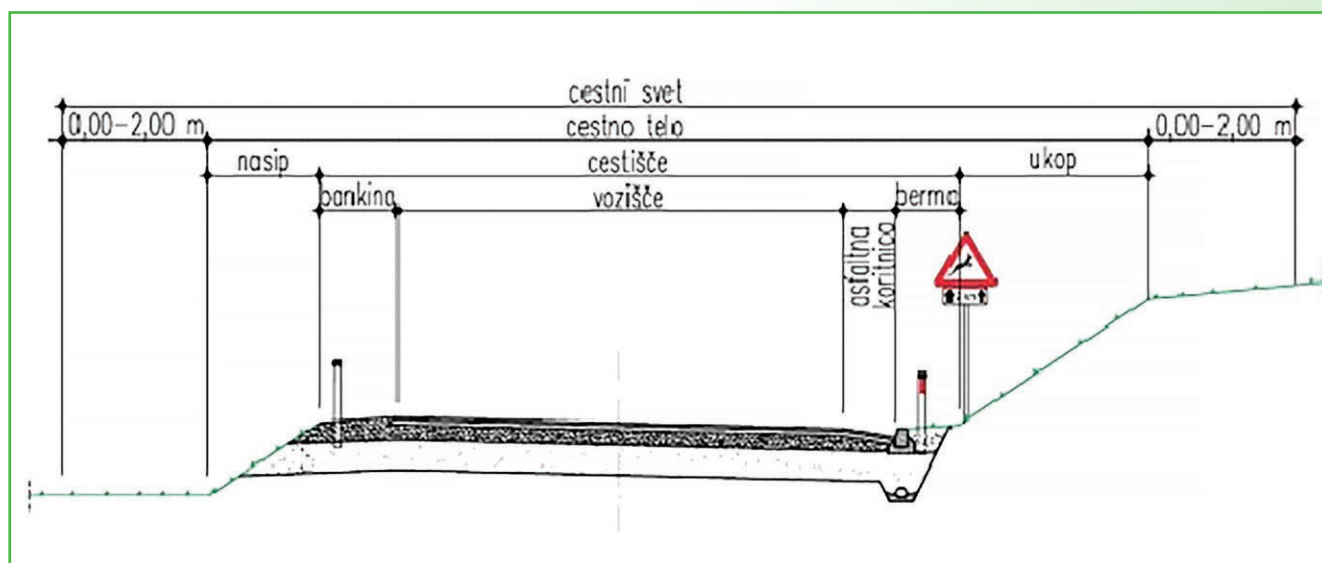
Cestno telo je del javne ceste, ki ga sestavlja cestišče z nasipi in vkopi.

Cestišče je del javne ceste, ki ga sestavljajo vozišče, odstavní in ločilni pasovi, kolesarske steze, pločniki, bankine, naprave za odvodnjavanje, če so tik ob vozišču, ter zračni prostor v višini 7 metrov, merjeno od točke na osi vozišča.

Bankina je utrjen vzdolžni del cestišča ob zunanjem robu vozišča, ki zagotavlja bočno stabilnost vozišča in brežine ter omogoča namestitve prometne signalizacije in opreme.

Vozišče je del cestišča, ki ima eno ali več smernih vozišč, namenjeno prometu vozil pod pogoji, določenimi s predpisi o pravilih cestnega prometa, pa tudi pešcem in drugim udeležencem cestnega prometa, če s prometno signalizacijo ni določeno drugače.

1. Prikaz pomenov izrazov:

(Vir skice: Oranje pravokotno 90 in vzporedno_Prerez. pdf, Cestno podjetje Nova Gorica in Ministrstvo RS za infrastrukturo in prostor)

Zaradi neupoštevanja pravih odmikov prihaja pri oranju kmetijskih površin do poškodb bankin in vozišča. Orači obračajo traktorje s priključki na cestnem svetu, celo na asfaltnem vozišču, s čimer prihaja do poškodb bankin, razpokanosti asfalta, posedanja roba cestišča, hkrati pa tudi do onesnaženja cestišča z nanosom blata in zemlje. Orač oziroma voznik delovnega stroja je dolžan, da preden se vključi na javno cesto, pnevmatike očistiti blata, zemlje in drugih snovi, ter tako očiščen zapelje na javno cesto.

Zakon o cestah namreč v prvi alineji 5. točke drugega odstavka 5. člena ZCes-1 določa, da je na cestišče javne ceste prepovedano nanašati blato ali jo kako drugače onesnaževati. Za omenjeni prekršek je predpisana tudi globa (posameznik se kaznuje z globo 1000 €, pravna oseba se kaznuje z globo 4000 € in odgovorna oseba pravne osebe z globo 1000 €).

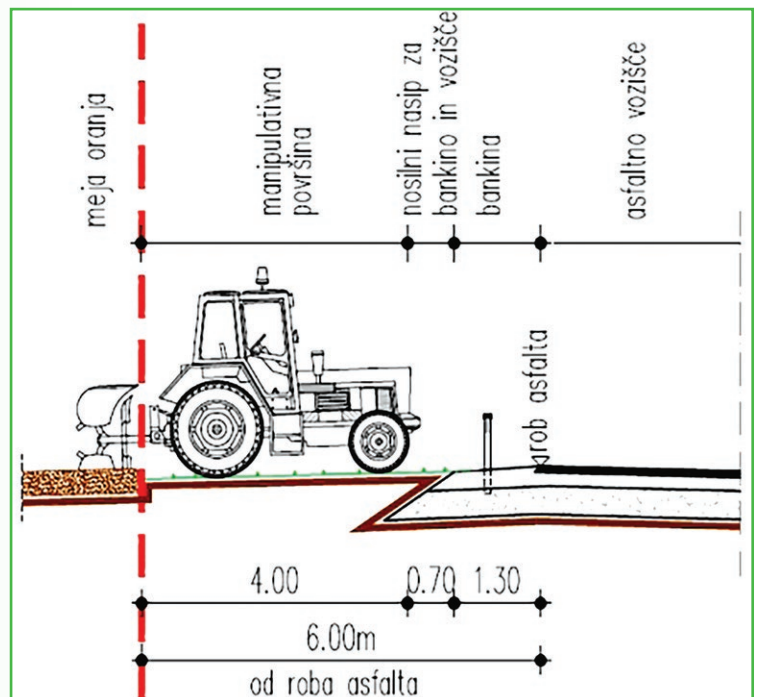
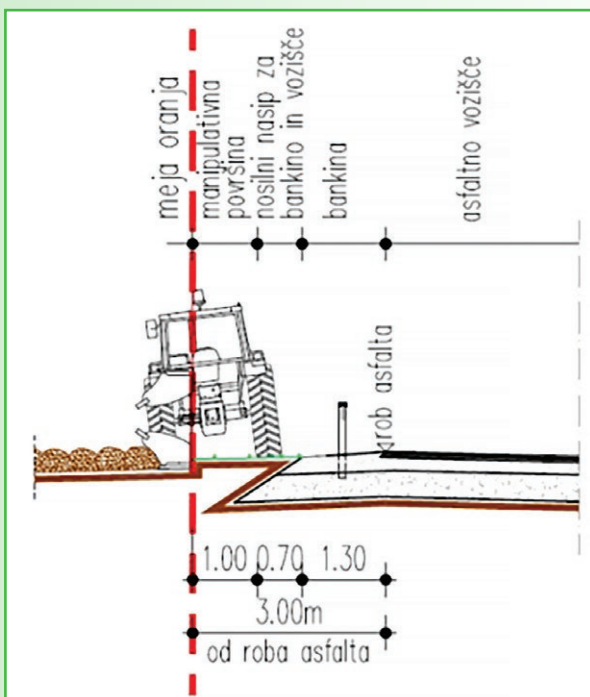
V primeru, da kmetijskih del nikakor ni mogoče izvesti tako, da ne bi ovirali in ogrozili promet, poškodovali cesto ali povečali stroškov njenega vzdrževanja, ZCes-1 v 27. členu dopušča tudi možnost, da izvajalec del pred pričetkom izvajanja del upravljavca cest (občino) zaprosi za soglasje teh del.

S tem soglasjem se določijo pogoji, pod katerimi se ta dela lahko opravijo, po potrebi se določi začasna označitev ovire na ali ob cesti s začasno prometno signalizacijo ter dolžno ravnanje izvajalca del po tem, ko je z deli zaključil.

Za lažje razumevanje, kaj v praksi pomenijo pravilni odmiki pri oranju od cestnega sveta, vam predstavljamo spodnji skici:

a) Oranje vzporedno s cesto

b) Oranje pravokotno na cesto

(Vir skice: Oranje pravokotno 90 in vzporedno_Prerez. pdf, Cestno podjetje Nova Gorica in Ministrstvo RS za infrastrukturo in prostor)

(Vir skice: Oranje pravokotno 90 in vzporedno_Prerez. pdf, Cestno podjetje Nova Gorica in Ministrstvo RS za infrastrukturo in prostor)